

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

VILNIAUS UNIVERSITETO
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
APSKAITA IR FINANSŲ VALDYMAS
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: doc. dr. Renata Legenzova

Grupės nariai: doc. dr. Lina Klovienė

Martynas Rekštys (studentų atstovas)

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Apskaita ir finansų valdymas
Studijų krypties grupė	Verslo ir viešoji vadyba (L)
Studijų kryptis	Finansai (L03)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Antroji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (2 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	120
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Verslo vadybos magistras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	4
2.2. Programos sandara.....	6
2.3. Personalias	9
2.4. Materialieji ištekliai.....	10
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	11
2.6. Programos vadyba	13
III. REKOMENDACIJOS	15
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	16

I. ĮŽANGA

Ketinamą vykdyti universitetinių studijų antrosios pakopos programą *Apskaita ir finansų valdymas* (toliau – Programa), kurią numato įgyvendinti Vilniaus universitetas (toliau – VU), vertino Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) sudaryta ekspertų grupė. Išorinio vertinimo tikslas – atlikti studijų programos kokybės analizę bei pateikti rekomendacijas studijų programai tobulinti. Vertinant Programą buvo remiamasi VU pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu (toliau – Aprašas) ir 2019 m. kovo 8 d. vykusio ekspertų vizito į VU rezultatais.

Išorinį Programos vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo Aprašo ir jo priedų nagrinėjimo. Programą vertinant vadovautasi Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu ir kitais normatyviniais teisės aktais, tame tarpe SKVC direktoriaus 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-01-157 patvirtinta Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodika (toliau – Metodika) (suvestine redakcija nuo 2018-09-28), Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. liepos 23d. įsakymu Nr. V-817 patvirtintu Finansų studijų krypties aprašu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-818 patvirtintu Apskaitos studijų krypties aprašu bei kitais išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais.

2019 m. kovo 8 d. įvyko ekspertų grupės vizitas į VU Ekonomikos ir verslo administravimo fakultetą, kur ekspertai susitiko su fakulteto administracija, Programos aprašo rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, socialiniais dalininkais, susipažino su fakulteto materialine baze (auditorijomis, biblioteka). Vizito pabaigoje administracijos atstovai ir dėstytojai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais ir apibendrinimais.

2019 m. balandžio mėn. ekspertų grupė parengė ir SKVC pateikė Programos vertinimo išvadų projektą, kuriame įvardinti per 10 darbo dienų nuo išvadų projekto išsiuntimo aukštajai mokyklai dienos rekomenduojami atlikti Programos pataisymai. 2019 m. balandžio 26 d. ekspertų grupė gavo Programos rengėjų pateiktus Programos pataisymus pagrindžiančius dokumentus. Ekspertų grupė su jais susipažino ir pateikia galutines Programos vertinimo išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Programos poreikis Apraše grindžiamas anksčiau vykdytos antros pakopos studijų programos „Apskaita ir auditas“ studentų skaičiumi, socialinių partnerių nuomonėmis ir rekomendacijomis, programos rengėjų atlikta įmonių apklausa, Lietuvos darbo rinkos sandara ir struktūra bei panašių Lietuvos ir užsienio šalių antros pakopos studijų programų sandaros analize. Apraše Programos poreikis galėtų būti pagrįstas išsamiau ir detaliau, pateikiant korektiškas nuorodas į informacijos šaltinius. Pateikiamas vertinimas, kad “darbo rinka šiuo metu reikalauja tinkamai parengtų specialistų, galinčių tapti itin aukštos kvalifikacijos apskaitos ir audito bei verslo finansų valdymo profesionalais, turinčiais apskaitos ir finansų valdymo žinių, gebančių moksliniais tyrimais identifikuoti ir spręsti apskaitos ir verslo finansų valdymo problemas” yra nepakankamai pagrįstas patikimais ir išsamiais Programos rengėjų ir nacionalinės žmogiškųjų išteklių stebėsenos duomenimis. Programos apraše neanalizuojamos LR Užimtumo tarnybos įžvalgos ir rekomendacijos; atlikta įmonių apklausa nėra pakankamai detaliai aprašyta, jos imtis yra nereprezentatyvi, todėl negalima spręsti nei apie jos tinkamumą, nei apie rezultatų patikimumą. Vis dėlto, vizito metu dalyvavę socialiniai partneriai patvirtino Programos ir jos absolventų poreikį darbo rinkoje. Palyginamoji informacija su kitomis Lietuvos ir užsienio aukštųjų mokyklų magistro studijų programomis yra atlikta korektiškai ir pagrindžia Programos panašumus bei skirtumus, lyginant su kitomis analizuotomis programomis. Tačiau

reikia pažymėti, kad vertinama Programa savo turiniu geriau atliepia kitas apskaitos studijų krypties programas.

Programos rengėjai Programos absolventų įsidarbinimo galimybes siekia padidinti susiejant programą su ACCA (angl. *Association of Chartered Certified Accountants*) profesine kvalifikacija. Vis dėlto, lieka neaišku, kodėl finansų krypties studijų programa yra siejama su apskaitos profesine kvalifikacija. Taip pat, diskutuotina, ar antros pakopos studijų programos turinys turėtų būti tiek stipriai siejamas su tam tikros srities (šiuo atveju apskaitos) kvalifikaciniais reikalavimais.

Programos apraše nepateikiama sąsaja tarp Programos tikslų ir numatomų studijų siekinių bei VU misijos, vizijos ir/ar strategijos, todėl Programos aprašą rekomenduojama papildyti.

Programos tikslas suformuluotas aiškiai, yra kompleksiškas ir ambicingas. Programos rengėjai siekia “rengti aukštos kvalifikacijos apskaitos ir audito bei finansų valdymo specialistus”. Remiantis pateikta tikslo formuluote, absolventai turėtų turėti “šiuolaikišką požiūrį į apskaitą ir finansų valdymą” (kažkodėl dinga auditas). Pateikta tikslo formuluotė rodo, kad Programos rengėjai koncentruojasi ties įmonės lygmens studijomis, kas atspindi siaurą ir gana ribotą požiūrį į finansų krypties studijas (t.y. kitiems finansų sistemos elementams ir jų sąveikai privalomuose Programos dalykuose neskiriamas adekvatus dėmesys). Be to, Programos tikslo formuluotė suteikia vienodą (jeigu ne didesnę) svorį apskaitos ir audito žinioms ir kompetencijoms. Tikslu taip pat nurodyta, kad bus siekiama “taikyti naujausius globalius apskaitos, audito, finansų valdymo sričių pasiekimus”, kas suponuoja jog Programoje dėstomi dalykai, jų siekiniai ir turinys turėtų būti orientuoti į minimų sričių naujoves/šiandienę problematiką. Kompleksiškesnių ir labiau specializuotų pasirenkamųjų dalykų siūlymas negali užtikrinti, kad studentas įgys kompleksiškesnių /naujausių/ į viešojo intereso įmonių poreikius orientuotų žinių ir gebėjimų. Programą rekomenduojama peržiūrėti ir patikslinti, siekiant užtikrinti, kad suformuluotas tikslas būtų pasiektas.

Programos rengėjai pateikia dešimt numatomų studijų programos siekinių, priskirtų socialinių gebėjimų, asmeninių gebėjimų, žinių ir jų taikymo, gebėjimų vykdyti tyrimus ir specialiųjų gebėjimų grupėms (po du siekinius kiekvienai grupei). Siekinių formuluotės pateiktos korektiškai ir iš esmės atitinka Finansų studijų krypties aprašo reikalavimus antros pakopos studijoms, tačiau Programos tikslas ir studijų siekiniai (bei Programos turinys) geriau ir tiksliau atliepia Apskaitos, o ne Finansų studijų krypties aprašą. Diskutuotina, ar suformuluoti Programos studijų siekiniai nėra per siauri antros pakopos Finansų krypties studijoms - Programos siekiniai atliepia mažiau nei trečdalį *žinių ir jų taikymo* bei *specialiųjų gebėjimų* studijų rezultatų (Finansų krypties apraše).

Iš pateikto aprašo lieka neaišku, kodėl Programos tikslas ir keturi iš dešimties programos siekinių yra susieti su tyrimų žiniomis ir gebėjimais. Programos poreikio pagrindime niekur nepabrėžiamas poreikis absolventams gebėti atlikti mokslinius tyrimus; nėra akcentuojama mokslinės karjeros šioje srityje galimybės. Deja, įmonių apklausos rezultatai pateikiami taip, kad neįmanoma identifikuoti, kokia dalis respondentų pabrėžė mokslinių tyrimų gebėjimų svarbą. Taip pat diskutuotina, kaip programos rengėjai planuoja pasiekti, jog absolventai “gebėti atlikti mokslinius *apskaitos ir audito* bei įmonių finansų analizės ir valdymo tyrimus”, kuomet Programos sandara sudėliota taip, kad tiriamieji darbai bus susieti su baigiamuoju darbu, kuris yra finansų krypties.

Programos poreikio pagrindimas, jos tikslas ir studijų siekiniai neleidžia Programos aiškiai priskirti finansų krypties studijų programoms. Atvirkščiai, atsižvelgiant į anksčiau išvardintus argumentus, *planuojamą vykdyti studijų Programą rekomenduojama priskirti apskaitos krypties studijoms iš esmės nekeičiant jos pavadinimo, tikslo.*

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas buvo pateiktos sąsajos tarp Programos tikslų, studijų siekinių bei VU misijos ir strategijos, patikslintos nuorodos į informacijos šaltinius. Į ekspertų rekomendaciją tiksliau ir korektiškiau pateikti atlikto tyrimo rezultatus atsižvelgta nebuvo.

Programos rengėjai neatsižvelgė į ekspertų rekomendaciją Programą priskirti apskaitos krypties studijoms, tačiau buvo atlikti pakeitimai Programos turinyje, privalomus dalykus Verslo procesų valdymas ir Žmogiškųjų išteklių valdymas pakeičiant dalykais Išvestinės finansinės priemonės ir Investicinio portfelio analizė. Ekspertų nuomone, atlikti pakeitimai neišsprendžia su siauru požiūriu į finansų krypties studijas susijusios silpnybės ir sudaro prielaidas fragmentuotų su Programos siekiniais tiesiogiai nesusijusių žinių ir įgūdžių formavimui. Iš patikslinto programos Aprašo ir pateiktų Programos rengėjų atsakymų Programos priskyrimo finansų krypties studijoms motyvai lieka neaiškus, o tokio priskyrimo pagrindimas nepakankamas.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindine Programos tikslo ir studijų siekinių srities silpnyste laikytinas siauras, sekus ir fragmentuotas požiūris į finansų krypties studijas bei stiprus akcentas į apskaitos ir audito srities žinias bei gebėjimus. Programos silpnybė yra ir jos priskyrimas finansų krypties studijoms. Silpnyste laikytina ir ne visiškai apgalvota bei pagrįsta sąsaja tarp Programos poreikio ir jos tikslo bei siekinių. Programos tikslu ir siekiniuose yra akcentuojamas tyrimo žinių ir kompetencijų (mokslinės tiriamosios veiklos gebėjimų) ugdymas, kai tuo tarpu Programos poreikis grindžiamas atitikimu profesinės kvalifikacijos (apskaitos srityje) reikalavimams.

Nepaisant to, kad Apraše pateikiami duomenys nėra išsamūs ir patikimi, srities stiprybe laikytinas Apraše ir vizito metu socialinių dalininkų patvirtintas Programos ir jos absolventų poreikis darbo rinkoje. Programos stiprybe gali būti laikomas jos rengėjų pasirinkimas jos turinį sieti su profesinės kvalifikacijos reikalavimais.

2.2. Programos sandara

Apraše yra pateikta Programos struktūra, jos konstravimo logika, paminėtina, kad Programa buvo rengiama remiantis užsienio universitetų patirtimi, orientuojantis į socialinių partnerių rekomendacijas, ACCA kvalifikacijos struktūrą, taip pat Programoje akcentuojamos studentų mokslinės ir tyrimų kompetencijos. Pastebėtina, kad Programos apraše pateikta siaura Programos dalykų atitikimo krypties, jų turinio ir metodų, bei sąsajų su numatomais dalykų siekiniais analizė.

Studijų programos apimtis - 120 kreditų atitinka Bendruosius studijų vykdymo reikalavimus (2016, V-1168) reikalavimus. Atlikus detalią Programos dalykų (5 priedas) analizę galima teigti, kad finansų krypties studijoms skiriama 55 kreditai (Finansinė atskaitomybė I/II, Finansų valdymas I/III, Auditas ir užtikrinimas I/III, Auditas ir užtikrinimas II/III, Finansų valdymas II/III, Mokesčių sistema, Finansinė atskaitomybė II/II, Auditas ir užtikrinimas III/III, Finansų valdymas III/III, Seminaras: apskaita ir finansų valdymas), magistro baigiamajam darbui ir projektams skiriama 30 kreditų (Baigiamojo darbo projektas I/II, Baigiamojo darbo projektas II/II, Magistro baigiamasis darbas (kryptis: finansai)), universiteto nustatytiems ir studento pasirenkamoms studijoms skiriama 35 kreditai (Tyrimo metodai, Verslo procesų valdymas, Žmogiškųjų išteklių valdymas, 4 Pasirenkamieji dalykai (moduliai)). Kontaktinio darbo apimtis moduliuose svyruoja ir yra 2 proc. (Magistro baigiamasis darbas), 6 proc. (Baigiamojo darbo projektas I, II), 25 proc. (Seminaras: apskaita ir finansų valdymas ir tam tikruose pasirenkamuose dalykuose), 37 proc. (kituose krypties ir universiteto nustatytuose, pasirenkamuose dalykuose). Analogiškai studento savarankiško darbo apimtis varijuoja nuo 98 proc. iki 63 proc. Kiekvienas privalomas ir pasirenkamasis dalykas, išskyrus Magistro baigiamąjį darbą ir Baigiamojo darbo projekt I, II, baigiamas egzaminu. Pastebėtina, kad Programos sandara

neatitinka Bendrųjų reikalavimų 10.1 punkto: krypties (krypčių) studijoms, per kurias įgyjami krypties apraše nustatyti studijų rezultatai, skiriama ne mažiau kaip 60 kreditų ir 10.3 punkto: universiteto nustatytoms arba studento pasirenkamoms studijoms (gilesnėms krypties studijoms ir (ar) tiriamajam darbui (meno kūriniai), papildomai praktikai, kitos krypties moduliams (dalykams), gretutinės krypties studijoms, skaitmeninės kompetencijos, kitų bendrųjų gebėjimų ugdymui ir pan.) skiriama ne daugiau kaip 30 kreditų. Šiuo atveju krypties dalykams skiriama 55 kreditai, universiteto nustatytoms ir studento pasirenkamoms studijoms skiriama 35 kreditai, todėl Programos sandarą *rekomenduotina peržiūrėti ir pakoreguoti*.

Programos dalykų turinys iš dalies atitinka studijų kryptį ir pilnai atitinka studijų pakopą. Programos apimtis yra pakankama studijų rezultatams pasiekti. Remiantis Finansų studijų krypties aprašu (2015, V-817) pasigendama platesnio finansų institucijų finansų valdymo kompetencijas ugdančių dalykų ir/ar tematikų, finansų rizikos vertinimo ir valdymo metodų bei instrumentų taikymo kompetencijų, finansų rinkų analizės ir supratimo, finansų sistemos dalyvių veiksmų ir jų galimo poveikio finansų rinkoms analizės. Programoje apsiribojama verslo įmonės lygmens finansų valdymo kontekstu. Atkreiptinas dėmesys, kad dalyko Finansų valdymas I/III siekiniai, turinys, privaloma, rekomenduojama literatūra yra susiję su valdymo apskaita, todėl *rekomenduotina koreguoti modulio pavadinimą*. Taip pat pastebėtina, kad šio dalyko turinys nederą su ACCA kvalifikacijos *Financial management* egzamino turiniu (nors Programos vizito metu Programos rengėjai akcentavo privalomųjų dalykų ir jų turinio konstravimą pagal ACCA reikalavimus). Programos ir jos dalykų turinys leidžia daryti prielaidą, kad sutiriamąja veikla susiję Programos siekiniai bus pasiekti - mokslinės ir tyrimų kompetencijos Programoje yra įgyvendinamos nuosekliai.

Programos rengėjai pasirinko naudoti labai bendrinius privalomųjų dalykų pavadinimus (pvz. Auditas ir užtikrinimas I/III, Auditas ir užtikrinimas II/III, Auditas ir užtikrinimas III/III ir kt.), kurie nesudaro galimybių iš pavadinimo susidaryti nuomonės apie Programos sandarą, o Programos turinio – lyginti su kitų aukštųjų mokyklų programomis. Nors toks dalykų pavadinimų formulavimas yra leistinas, tačiau siekiant kad Programos dalyviai (stojančiųjų, socialinių partnerių) nesusiformuotų klaidingų lūkesčių dėl Programos sandaros, *rekomenduotina privalomųjų dalykų pavadinimus patikslinti, kad jie geriau atspindėtų jų turinį*.

Pasirenkami dalykai semestruose yra įtraukti atsitiktinai, nesiejami tarpusavyje tarp semestrų kryptingai konkrečioms kompetencijoms ugdyti, todėl *rekomenduojama peržiūrėti pasirenkamų dalykų įtraukimo į skirtingus Programos semestrus logiką ir užtikrinti jų tarpusavio ryšį*.

Programos dalykų turinys ir metodai leidžia pasiekti nurodytus studijų rezultatus. Dalykų studijų siekiniams ir turiniui įgyvendinti, numatyta kontaktinio darbo (vidutiniškai 32 proc.) ir savarankiško darbo valandos (vidutiniškai 68 proc.). Atlikus detalią pateiktų dalykų (5 priedas) kontaktinio ir savarankiško darbo laiko analizę, nustatyta, kad kontaktinio darbo valandų pasiskirstymas Programoje yra toks: 59 proc. viso Programos kontaktinio laiko skiriama paskaitoms, 24 proc. – seminarams, 8 proc. – pratyboms ir kt. Nustatyta, kad Programos dalykuose laboratoriniai darbai yra organizuojami seminarų metu, darbą organizuojant prie kompiuterių. Savarankiškas darbo laikas numatytas įvairaus pobūdžio, iš kurio daugiausiai 26 proc. skiriama mokslinės literatūros skaitymui, 16 proc. – praktinėms užduotims ir jų sprendimui, po 14 proc. – atvejų analizei ir jų atlikimui bei darbo rengimui, pasirengimas tarpiniam ir galutiniam atsiskaitymui – 8 proc., tyrimų siūlymui – 3 proc., savikontrolės testams – 4 proc. ir kt. Taikomų metodų įvairovė padeda užtikrinti sėkmingą dalykų studijų siekinių įgyvendinimą.

Programos turinys iš dalies atitinka naujausių mokslo, praktinius ir technologijų pasiekimus finansų (bei apskaitos) srityje. Privalomųjų Programos dalykų turinys neleidžia vienareikšmiškai patvirtinti, kad Programos tikslas „...taikyti naujausius globalius apskaitos, audito ir finansų valdymo pasiekimus..“ bus pasiektas. Remiantis, pvz. Pasaulio Finansų Asociacijos (angl. *Global Finance Association*) organizuojamos kasmetinės konferencijos tematikomis, naujausios mokslo tendencijos finansų srityje yra susiję su (bet neapsiriboja) besikeičiančiomis, inovatyviomis naujomis finansavimo galimybėmis (pvz. sutelktinis finansavimas, (angl.

Crowdfunding)), naujomis valiutų ir atsiskaitymų formomis (pvz. Blockchain, kriptovaliutos (angl. Cryptocurrencies)), sparčiai besivystančių technologijų įtaka finansų institucijų veiklai (pvz. finansinės technologijos (angl. FinTech, E-Finance)), kintančiu finansų funkcijos ir finansininko vaidmeniu įmonėse. Analizuojamos Programos dalykų aprašuose naujausių mokslo ir technologijų pasiekimų integracija nenumatyta.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, yra pakoreguoti ekspertų nurodyti neatitikimai Programos sandaroje. Remiantis pakoreguotų Programos dalykų (5 priedas) analize galima teigti, kad apskaitos ir finansų krypties studijoms skiriama 65 kreditai (Finansinė atskaitomybė I/II, Finansų valdymas I/III, Auditas ir užtikrinimas I/III, Auditas ir užtikrinimas II/III, Finansų valdymas II/III, Mokesčių sistema, Išvestinės finansinės priemonės, Investicinio portfelio analizė, Finansinė atskaitomybė II/II, Auditas ir užtikrinimas III/III, Finansų valdymas III/III, Seminaras: apskaita ir finansų valdymas), magistro baigiamajam darbui ir projektams skiriama 30 kreditų (Baigiamojo darbo projektas I/II, Baigiamojo darbo projektas II/II, Magistro baigiamasis darbas (kryptis: finansai)), universiteto nustatytoms ir studento pasirenkamoms studijoms skiriama 25 kreditai (Tyrimo metodai, 4 Pasirenkamieji dalykai (moduliai)).

Programos rengėjai nekeitė dalyko Finansų valdymas I/III pavadinimo, tačiau buvo peržiūrėti ir pakeisti dalyko studijų siekiniai, turinys, privaloma, rekomenduojama literatūra, užtikrinantys dalyko pavadinimo ir jo turinio darną. Atlikti pakeitimai taip pat leidžia teigti, jog dalyko turinys dera su ACCA kvalifikacijos Financial management egzamino turiniu.

Privalomų studijų dalykų pavadinimai yra nepakeisti, palikti bendriniai (pvz. Finansų valdymas I/III, Finansų valdymas II/III, Finansų valdymas III/III ir kt.), kurie nesudaro galimybių iš dalyko pavadinimo susidaryti nuomonės apie Programos sandarą, o Programos turinio – lyginti su kitų aukštųjų mokyklų programomis.

Remiantis ekspertų pateikta rekomendacija dėl atsitiktinio pasirenkamų dalykų įtraukimo į Programos pasirenkamus dalykus skirtinguose semestruose, pakoreguotame programos Apraše yra iš dalies atsižvelgta į pastabą ir papildyta pasirenkamų dalykų įtraukimo logika, grindžiama siekiu suteikti galimybę studentams gilinti žinias vadybos ir finansų kryptyse. Atitinkamai kiekvienai kryptiai priskiriant pasirenkamus vadybos krypties dalykus (Verslo procesų valdymas, Pokyčių vadyba, Įmonių rizikos valdymas, Tarptautinių projektų valdymas, Verslo derybų strategijos, Organizacinė psichologija, Tarpkultūrinė vadyba) ir pasirenkamus finansų krypties dalykus (Ethics in Finance, Corporate Governance, Finansų rinkos ir finansinės priemonės, Company Mergers and Acquisitions, Company Valuation, Debt Securities, Equity Securities, Alternative Investments). Tokia pasirenkamų dalykų konstravimo logika (vadybos ir finansų kryptyse), ekspertų nuomone, neužtikrina studentams galimybės įgyti tarpkryptių, tokių kaip verslo, ekonomikos ar marketingo, kompetencijų bei tarpdisciplininių, pvz. analitikos, informacinių technologijų, kompetencijų, aktualių analizuojamos programos kontekste. Taip pat pasirenkamų dalykų sąsajos tarp semestrų, siekiant ugdyti tikslingas ir kryptingas kompetencijas, nėra aiškios ir nebuvo patikslintos.

Koreguotoje Programos sandaroje privalomi dalykai Verslo procesų valdymas ir Žmogiškųjų išteklių valdymas pakeisti dalykais Išvestinės finansinės priemonės (II semestras) ir Investicinio portfelio analizė (III semestras). Ekspertų nuomone, tokia naujai įtrauktų privalomųjų dalykų dėstymo Programoje tvarka, kuomet specializuotas žinias ir gebėjimus suteikiantis dalykas yra dėstomas anksčiau nei bendrinis šios srities dalykas, yra nelogiška ir neteisinga. Taip pat diskutuotina, ar, atsižvelgiant į minimalių finansų žinių reikalaujančius stojančiųjų reikalavimus, studentai gebės tinkamai studijuoti šiuo dalykus (fundamentalias bazines žinias suteikiantis dalykas Finansų rinkos ir finansų institucijos yra pasirenkamasis I semestru, tačiau studentai gali rinktis ir kitus pasirenkamuosius studijų dalykus).

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Silpnyste laikytinas siauras bei fragmentuotas Programos dalykų atliepimas Finansų krypties aprašui. Silpnybės priskiriamas ir nepakankamas naujausių mokslo, praktikos ir technologijų pasiekimų atspindėjimas/integravimas į Programos dalykų turinį.

Pagrindine Programos sandaros srities stiprybe laikytinas jos turinio derėjimas su profesinės kvalifikacijos (ACCA) reikalavimais, egzaminų turiniu ir ugdomomis kompetencijomis. Stiprybėms priskirtina ir tai, kad Programoje nuosekliai įgyvendinamos mokslinės ir tyrimų kompetencijos.

2.3. Personalas

Programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktų reikalavimus. Numatyta, kad Programos vykdyme dalyvaus 25 daktaro laipsnį turintys dėstytojai (įskaitant pasirenkamuosius modulius), iš kurių 28 proc. yra profesoriai ir 32 proc. docentai. Pagrindinius (privalomuosius Programos dalykus) planuoja dėstyti 11 dėstytojų ir, neskaitant baigiamojo darbo ir jo projektų, tik du dėstytojai dėstys daugiau nei vieną dalyką. Privalomuosius Programos dalykus planuoja dėstyti 3 profesoriai, 3 docentai, 1 lektorius ir 4 asistentai. Penki iš privalomuosius dalykus dėstančių dėstytojų turi ne mažesnę nei 7 metų profesinės veiklos patirtį, dar bent 2 dėstytojai aktyviai dalyvauja profesinėje ekspertinėje veikloje. Numatomų dėstytojų skaičius, jų pedagoginė ir/ar profesinė veiklos patirtys yra pakankami numatomiems studijų rezultatams pasiekti. Susitikimo su dėstytojais metu pastebėta, kad dėstytojai naują studijų programą vertina teigiamai, yra motyvuoti dirbti, ieškoti naujausios literatūros, kelti kvalifikaciją, taikyti naujus dėstymo metodus ir pan.

Programos dėstytojai vykdo mokslinę bei ekspertinę veiklas, dalyvauja konferencijose, rengia mokslines publikacijas. Programos numatomo personalo vykdomi moksliniai tyrimai iš esmės yra tiesiogiai susiję su planuojamų dėstyti dalykų turiniu. Iš Programos apraše pateiktos ir vizito metu papildytos informacijos matyti, jog privalomuosius Programos dalykus dėstantys dėstytojai tyrimus publikuoja pagrinde lietuvių bei rusų kalbomis, o aukščiausio lygio publikacijų (leidiniuose, referuojamuose ir turinčiuose citavimo indeksą Thomson Reuters Web of Knowledge – VU reikalavimai pareigoms užimti) praktiškai nėra. Per pastaruosius penkerius metus pagrindinių Programos dėstytojų dalyvavimas moksliniuose projektuose nėra aktyvus – trijuose projektuose (iš kurių vienas susijęs su studijų krypties aprašo parengimu) dalyvavo trys Programoje planuojantys dėstyti mokslininkai, visi projektai buvo nacionaliniai. Privalomuosius Programos dalykus dėstančių dėstytojų mokslinė veikla pagrinde susijusi su apskaitos ir audito tematika, su įmonių finansų valdymu siejamų tyrimų praktiškai nėra. Tyrimuose neypatingai analizuojami naujausi pasiekimai ir /ar tarptautinė aplinka, todėl galima būtų diskutuoti, ar Programos tikslas “... profesionaliai taikyti *naujausius globalius* apskaitos, audito, *finansų valdymo* sričių pasiekimus...” bus tinkamai išpildytas. Vis dėlto, pažymėtina, kad per pastaruosius porą metų (ir ypač 2018 m.) Programos dėstytojų mokslinė veikla reikšmingai pagerėjo tiek kiekybine, tiek ir kokybine prasme. Vizito metu taip pat buvo patvirtinta, kad fakulteto administracija ir patys mokslininkai suvokia mokslinės tiriamosios veiklos svarbą ir jai planuoja skirti daugiau dėmesio.

Programos vykdyme vizituojančių dėstytojų įtraukimas į studijų procesą nenumatytas, nors kai kuriuos dalykus numatyta dėstyti užsienio kalba. Vizituojančių dėstytojų įtraukimas galėtų užtikrinti didesnę naujausių tarptautinių apskaitos, audito ir finansų valdymo žinių ir gebėjimų perteikimą bei studijavimo metodų, požiūrių pan. įvairovę Programos studentams.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Personalo srities silpnybė laikytinas nepakankamas pagrindinius Programos dalykus planuojančių dėstytojų ištraukimas į aukščiausio lygio tarptautinę mokslinę veiklą ir tokio tipo mokslinių publikacijų trūkumas, nors pažymėtina, kad per paskutinius metus situacija gerėja.

Programos personalo stiprybe laikytina tai, kad Programos dėstytojai turi pakankamą pedagoginės ir/ar profesinės veiklos patirtį bei motyvaciją dirbti naujai rengiamoje studijų programoje.

2.4. Materialieji ištekliai

Programos vykdymui planuojamos naudoti patalpos studijoms yra tinkamos, atitinka higienos normas, gali būti pritaikytos įvairiems studijų metodams (pvz. grupiniams darbams). Įvertinus Apraše pateiktą informaciją apie Programai planuojamas naudoti patalpas bei su jomis susipažinus vizito metu, galima teigti, kad Fakultete esančios auditorijos yra gerai įrengtos, skirtingas jų dydis leidžia efektyviai organizuoti darbą su įvairaus dydžio grupėmis, o bendra darbo vietų apimtis (45 auditorijos, vienu metu talpinančios iki 2000 studentų) yra pakankama vykdyti Programą. Auditorijos, kuriose planuojama vykdyti studijų programą, išsidėsčiusios keliuose rūmuose, esančiuose vienoje vietoje. Studentai bei dėstytojai taip pat gali naudotis šalia fakulteto esančiu moderniu bei visą parą veikiančiu Mokslinės komunikacijos ir informacijos centru (MKIC).

Programoje naudojama įranga studijoms yra tinkama ir pakankama. Kiekviena auditorija turi įrengtą multimedijos aparatūrą (kompiuterius, projektorius bei garso įrangą). Fakultete taip pat yra 7 kompiuterinės auditorijos (nuo 15 iki 35 darbo vietų), kuriose paskaitų metu galima naudoti specialią programinę įrangą arba organizuoti atsiskaitymus kompiuteriu. Administracijos teigimu, kompiuterinės klasės taip pat yra laisvai prieinamos studentams. Dėstytojai taip pat labai teigiamai įvertino galimybę naudotis Universiteto kompiuterinio egzaminavimo centru, nors jų teigimu, egzaminų sesijos metu vietos pakanka ne visiems.

Pagal pateiktus studijų modulių aprašus turima kompiuterinė bei programinė įranga yra nepakankamai išnaudojamos. Programos apraše nėra išskiriamas bei detaliau aprašomas specifinės programinės įrangos, multimedijos, kompiuterinių klasių, Universiteto kompiuterinio egzaminavimo centro panaudojimas numatomoje vykdyti studijų programoje ar atskiruose jos dalykuose. Kita vertus, vizito metu buvo patikinta, kad įprastai darbas organizuojamas studentams naudojant asmeninius kompiuterius, o kai kuriuos studijų dalykus planuojama vykdyti kompiuterinėse auditorijose. Pavyzdžiui, tokiose auditorijose bus vykdoma pusė Tyrimų metodų studijų dalyko seminarų. *Programos rengėjams rekomenduotina peržiūrėti ir patikslinti dalykų aprašus, kad juose būtų išsamiau ir tiksliau atspindėtas specializuotos programinės įrangos ir kitų IT panaudojimas tokiu būdu formuojant tinkamus būsimų studentų lūkesčius dėl studijavimo išteklių.*

Vertinant studijų modulių aprašus, pastebėta, kad 64 proc. Programos dalykuose nurodytos privalomos literatūros yra senesnė nei 5-eri metai. Sąlyginai pasenusios literatūros naudojimas dalinai patvirtina ekspertų grupės įžvalgas, kad planuojamoje vykdyti Programoje nebus užtikrinamas naujausių apskaitos, audito ir finansų valdymo žinių perdavimas.

Sprendžiant iš Aprašo bei susitikimo su administracija ir dėstytojais, Universitete užtikrinama sveikintina praktika, kuomet literatūra formuojama bei užsakoma visų pirma atsižvelgiant į dėstytojų pageidavimus: studijų dalykų dėstytojai kartą per metus teikia prašymą prodekanei, kuriame nurodo, jų manymu, esamą papildomos materialios ar elektroninės literatūros poreikį kitiems metams. Programoje ketinantys dėstyti dėstytojai patikino, jog administracija noriai atsižvelgia į jų prašymus nupirkti papildomos literatūros.

Programos rengėjams yra rekomenduojama peržiūrėti visus Programos dalykus ir atnaujinti juose naudojamą literatūrą. Iki Programos ar atskirų jos dalykų (kai jie dėstomi ne pirmąjį

semestra) vykdymo pradžios turėtų būti įsigytos naujausių literatūros šaltinių popierinės ar elektroninės versijos.

Programoje planuojantis dėstyti personalas patvirtino, kad „Moodle“ sistemoje privalomąją literatūrą nuolat papildo naujais šaltiniais, kurie dažniausiai yra pateikti anglų kalba. Jų tikinimu, nors formalaus reikalavimo studentų anglų kalbos gebėjimams stojimo metu nėra, anglų kalba antros pakopos studijų programos studentams iššūkiu netampa, vis dėlto, Programą vykdant lietuvių kalba rekomenduojama nors minimalų pagrindinių informacijos šaltinių kiekį pateikti ir lietuvių kalba.

Vizito metu buvo patikinta, jog visa arba beveik visa privalomoji medžiaga kartu su papildomais šaltiniais studentams yra pasiekama nuotoliniu būdu per „Moodle“ sistemą. Dėstytojų vertinimu, studentai labiau pageidauja medžiagą gauti elektroniniu formatu ir į tai jie atsižvelgia užsakydami vis daugiau elektroninės mokomosios medžiagos. Tiek Apraše, tiek susitikimo metu buvo pastebėta, kad „Moodle“ sistema vis dažniau naudojama elektroniniam studentų egzaminavimui, nors dalykų aprašuose šis faktas nenurodomas, todėl Programos rengėjams rekomenduojama peržiūrėti dalykų aprašus, kad šie pateiktų tikslią ir teisingą informaciją, leidžiančią studentams susidaryti realius lūkesčius apie studijavimo ir atsiskaitymų tvarką.

Universiteto prenumeruojamos mokslinių leidinių duomenų bazės (tokios kaip Scopus, Clarivate Analytics, EBSCO, Emerald, JSTOR) gali būti prieinamos prisijungus prie Fakultete ar bibliotekose esančių kompiuterių, dalis jų pasiekiami prisijungus prie vietinio „Eduroam“ bevielio interneto tinklo, arba gali būti prieinama iš vartotojų asmeninių kompiuterių nuotoliniu būdu, naudojant VPN tinklo paslaugą. Fakultetas taip pat yra sudaręs duomenų teikimo sutartį su „Creditinfo“ kredito biuru, kuri studentams suteikia prieigą prie Programos studentams praktine prasme labai vertingų įmonių finansinių ataskaitų.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Materialiųjų išteklių srities silpnybei priskirtinas nepakankamas kompiuterinės bei programinės įrangos naudojimo studijų procese apibrėžimas studijų dalykų aprašuose.

Pagrindine materialiųjų išteklių srities stiprybe laikytina tai, kad reikalinga studijoms įranga ir numatytos patalpos yra tinkamos ir jų pakanka. Stiprybe laikytinas ir studijų dalykų medžiagos, reikšmingos dalies literatūros šaltinių ir duomenų bazių pasiekiamumas nuotoliniu būdu.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Studentų **priėmimo** į Programą reikalavimai atitinka Universiteto numatytus reikalavimus. VU antrosios pakopos studijų tvarką ir sąlygas, konkursinio balo sandarą apibrėžia VU Senato nustatytos „Priėmimo į Vilniaus universiteto studijų programas taisyklės“. Priėmimo taisyklės skelbiamos VU interneto svetainėje.

Tačiau priėmimo į Programą reikalavimai yra nepakankami, todėl koreguotini. Kaip matyti iš Apraše pateikiamos informacijos (p. 26), į Programą studijuoti priimami ir „absolventai, baigę kitų kryptų studijas ir turintys ne mažiau nei 20 kreditų iš pagrindinių verslo vadybos, verslo administravimo, ekonomikos studijų dalykų“. Nepaisant to, kad konkursinio balo skaičiuoklėje, papildomų balų gavimo sąraše, yra numatyta darbo patirties pagal studijų programą vertinimas, tačiau tai negarantuoja numatyto kriterijaus išpildymo, nes tai tik papildomas balas bendroje konkursinio balo skaičiuoklėje. Tokie papildomi priėmimo reikalavimai yra nepakankami ir neužtikrins minimalaus reikalingo stojančiųjų iš kitos studijų krypties pasirengimo magistrantūros studijų lygio dalykams klausyti ir pilnavertiškai juose dalyvauti. *Rekomenduojama priėmimo į Programą reikalavimus formuluoti ir įgyvendinti taip, jog stojantieji turėtų pakankamą išankstinį pasirengimą.*

Aprašo (p. 2), AIKOS apraše prie Programos skiriamųjų bruožų nurodoma, jog dalis Programos bus vykdoma anglų kalba, dalykų aprašuose dalis privalomos ir rekomenduojamos literatūros yra anglų kalba, susitikimo metu dėstytojai akcentavo, kad neretai yra užsakoma naujausia literatūra anglų kalba. Priėmimo reikalavimuose nenumatytas tam tikras privalomas anglų kalbos lygis stojantiesiems. Programos vykdytojai neturi žinių apie įstojusiųjų gebėjimą studijuoti ar skaityti literatūrą anglų kalba. *Rekomenduojama* į priėmimo kriterijus įtraukti specialiuosius reikalavimus, kurie *užtikrintų stojančiųjų anglų kalbos lygio nustatymą / įvertinimą*.

Programos apraše (p. 26) yra nurodyti konkretūs studijų metodai, kurie bus naudojami studijų rezultatams pasiekti. Planuojami taikyti studijų metodai taip pat nurodyti Programos dalykų aprašuose (5 priedas). Įgyvendinant Finansų studijų krypties aprašo (2015, V-817) 20 punktą, planuojami taikyti dėstymo ir studijų metodai (pvz. probleminis dėstymas, diskusija, užduočių atlikimas, atvejų analizė, konsultacijos, užduočių sprendimas, kolektyvinis aptarimas, seminarai, grupinis projektas, problemų kolektyvinis aptarimas ir vertinimas, aktyvaus mokymo metodai, įtraukiamoji paskaita ir kt.) yra įvairūs ir tinkami.

Studentų pasiekimų vertinimą ir akademinį skolų likvidavimą apibrėžia VU Senato komisijos patvirtinta Studijų pasiekimų vertinimo tvarka, kurioje pateikiami aiškūs studijų pasiekimų vertinimo principai, eiga, grįžtamasis ryšys, studijų rezultatų apskaita. Studijų pasiekimų vertinimo tvarka prieinama studentams VU interneto svetainėje.

Pasiekimų vertinimo tvarka ir sistema yra vieša ir bendrąja prasme tinkama studijų rezultatams įvertinti. Pažymėtina, kad Programos dalykuose taikomi pasiekimų vertinimo metodai yra įvairūs (pvz. egzaminas, kontrolinis darbas, projektinis darbas, tiriamasis projektas, darbas seminarų metu, darbas grupėje seminarų metu, argumentų vertinimas, rašto darbo pristatymo vertinimas ir kt.). Kai kurių pasiekimų vertinimo metodų formuluotės (pvz. darbas seminarų metu, darbas grupėje seminarų metu) turėtų būti tikslinamo, nes jo labiau atspindi studijavimo metodus. Kiekvienas studijų dalykas yra užbaigiamas egzaminu.

Pasigendama giluminio, išsamaus ir praktinio studijų dalykų rezultatų (sieikinių), studijų metodų ir pasiekimų vertinimo suderinamumo. Studijų dalykų aprašuose pateikiamas **studijų sieikinių** skaičius varijuoja nuo 1-3 studijų sieikinių (pvz. modulis European Union Economic Law, Žinių ir kompetencijų valdymas, Žmogiškųjų išteklių valdymas) iki 10-13 studijų sieikinių (pvz. modulis Finansinė atskaitomybė II/II, Auditas ir užtikrinimas III/III). Pastebėtina, studijų sieikiniai dalykų aprašuose yra formuluojami atsitiktinai, nesivadovaujant pažintinių gebėjimų sistema ir principais, pvz. Bloom (1956) ar Andersonand Krathwohl (2000). Rekomenduotina peržiūrėti ir atsisakyti tokių studijų dalykų (pvz. modulis European Union Economic Law, Žinių ir kompetencijų valdymas, Žmogiškųjų išteklių valdymas) Programoje, kurie menkai reikalingi jos rezultatams pasiekti. Analizuojant ketinamus taikyti **studijų ir dėstymo metodus** sąsajas su studijų rezultatais ir pasiekimų vertinimo metodais, pastebimas studijų ir vertinimo metodų persidengimas ir / ar dubliavimasis netinkamai parenkant vertinimo ar dėstymo metodą, pvz. dalyke Finansinė atskaitomybė I numatytas taikyti studijų metodas Pranešimo rengimas ir pristatymas, vertinimo metodas – Pranešimo pristatymas, dalyke Auditas ir užtikrinimas II/II numatytas taikyti studijų metodas Darbas grupėje, vertinimo metodas – Darbas grupėje seminarų metu, o Vertinimo strategijos apraše nurodoma, jog bus vertinamos atliktos užduotys ir kt. Taip pat pastebimas nevienodas studijų metodų pateikimas skirtinguose dalykuose. Studijų metodai nurodomi chaotiškai, nesiejant su dalykų studijų sieikinais ir vertinimo metodais, pvz. dalyke Finansų valdymas I/III, Finansų etika, Verslo procesų valdymas, Įmonės rizikos valdymas, Investicijų portfelio analizė, Žmogiškųjų išteklių valdymas, Talentų valdymas. Tai rodo, kad nėra išlaikomas sistemingas studijų sieikinių įgyvendinimas per studijų metodus, jie pasirenkami atsitiktinai ir nesiejant su vertinimo metodais. *Rekomenduotina peržiūrėti ir koreguoti dalykų studijų ir vertinimo metodus, užtikrinant studijų metodų darną su studijų sieikinais ir parenkant adekvatus vertinimo metodus*. Studentų **pasiekimo vertinimo metodai** remiantis Finansų studijų krypties aprašo (2015, V-817) 21 punktu, turi būti „aiškiai susieti su dalyke taikomais dėstymo ir studijavimo metodais“. Atlikus detalią Programos modulių dalykų analizę (5 priedas)

galima teigti, kad vidutiniškai didžiausią svorį studentų pasiekimų vertinime turi šie pasiekimų vertinimo metodai: egzaminas (48 proc.), individualių ir grupinių darbų ataskaitų vertinimas (26 proc.) ir dalyvavimas / aktyvumas / darbas auditorijoje (8 proc.) ir kt. Pastebėtina, jog studijų dalykų aprašuose (5 priedas) pateikiami studijų vertinimo metodai nedera nurodoma vertinimo strategija, (pvz. dalykuose Finansinė atskaitomybė II, Finansų valdymas III/III, Finansų etika, Tarptautinių projektų valdymas). Taip pat taikomi kompleksiški ir / ar jungtiniai vertinimo metodai, pvz. vertinimo metodas *Individualus darbas* apima individualaus darbo ir jo pristatymo įvertinimą, kai tuo tarpu tai yra du skirtingi studentų pasiekimų vertinimo metodai ir galimai turėtų būti atskirai išskirti vertinimo strategijoje, kiekvienam suteikiant atskirą svorį.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, Apraše yra pateikta papildoma informacija dėl priėmimo reikalavimų, tačiau papildomi reikalavimai, stojantiems kitų kryptių studijas baigusiems studentams nebuvo numatyti. Ekspertų nuomone, į Programą studijuoti priimamų absolventų, baigusių kitų kryptių studijas, papildomas reikalavimas turėti „...ne mažiau nei 20 kreditų iš pagrindinių verslo vadybos, verslo administravimo, ekonomikos studijų dalykų“ yra nepakankamas ir neužtikrins studentams galimybės lygiaverčiai studijuoti Programoje su kitais studentais.

Taip pat atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, Apraše yra pateikta papildoma informacija dėl specialiųjų priėmimo reikalavimų, tačiau lieka neaišku, kaip šie reikalavimai bus įgyvendinami. Yra teigiama, jog „stojantieji, ketinantys studijuoti pasirenkamuosius dalykus anglų kalba, turi mokėti anglų kalbą B2 lygiu (arba TOEFL 75 balai/IELTS 6 balai) ir pateikti tą patvirtinantį dokumentą“, tačiau pasigendama detalaus procedūros įgyvendinimo ir kontrolės eigos aprašymo.

Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, atnaujinti kai kurių dalykų aprašai. Tačiau kituose dalykuose, pvz. Verslo procesų valdymas, Įmonės rizikos valdymas, Investicijų portfelio analizė, studijų metodai nesiejami su dalyko studijų siekiniais ir vertinimo metodais. Tai rodo, kad nėra išlaikomas sistemingas studijų siekinių įgyvendinimas per studijų metodus, jie pasirenkami atsitiktinai ir nesiejant su vertinimo metodais.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindine Programos studijų eigos ir jos vertinimo srities silpnybe laikytinas studijų dalykų aprašų rengėjų didaktinės kompetencijos stygius, konstruojant dalykų aprašus ir nustatytas nesuderinamumas tarp dalykų rezultatų (siekinių), studijų metodų ir pasiekimų vertinimo metodų. Silpnybe taip pat yra laikytini nepakankamai išsamūs specialieji ir papildomi priėmimo reikalavimai.

Pagrindine šios srities stiprybe laikytina aiškiai aprašyta universitetinė studijų pasiekimų vertinimo tvarka. Stiprybe laikytina ir planuojamų taikyti studijų metodų įvairovė.

2.6. Programos vadyba

VU, įskaitant ir planuojamą vykdyti Programą, studijų planavimo, organizavimo, priežiūros ir tobulinimo procesai yra aiškiai ir detalčiai reglamentuojami Universiteto studijų programų reglamente, VU kokybės vadove bei kituose VU nustatyta tvarka parengtuose ir patvirtintuose procedūriniuose dokumentuose: taisyklėse, tvarkų aprašuose, ir kt. Studijų programos vykdymas ir kokybė užtikrinami lygmenimis, kurie yra būdingi visiems Lietuvos universitetams (Universiteto taryba – Senatas – Fakulteto taryba – Fakulteto Studijų skyrius – Studijų programos komitetas – Dėstytojai). Programos apraše aiškiai išdėstyta Universiteto padalinių ir tarnybų atsakomybė už Programos įgyvendinimą.

Studijų programos komitetui pagal VU tvarkas yra priskirtos studijų programos tikslų ir siekinių pasiekiamumo, programos turinio, privalomų ir pasirenkamų dalykų atnaujinimo ir keitimo, naujų dalykų įtraukimo, bei programos kokybės užtikrinimo funkcijos. Būsimo Studijų programos komiteto vaidmuo Programos kokybės užtikrinime yra esminis. Iš pateikto Programos aprašo ir diskusijos su Fakulteto administracija metu nustatyta, kad planuojamos vykdyti Programos organizavimas bus vykdomas Fakulteto lygmenyje (už tai atsakingas Studijų skyrius). Fakulteto administracija bus atsakinga už Programos aprūpinimą materialinėmis priemonėmis ir vykdys darbuotojų atranką. Susitikimo su Fakulteto administracija metu buvo įvardinta, kad Fakultetas siekia pritraukti užsienio šalių ar Lietuvos dėstytojų, turinčių aukštesnes ar kitokias tyrimų bei didaktines kompetencijas, tačiau pripažino, jog Aprašą parengė esami universiteto dėstytojai, todėl jame galėjo pritrūkti naujesnio požiūrio.

Vidinės kokybės priežiūros procedūros egzistuoja, jos detalai ir išsamiai reglamentuoja Programos kokybės kontrolę, tačiau galima teigti, kad reglamentavimas ir/arba egzistuojančios praktikos nėra pakankamos. Iš pateikto Aprašo ir vizito į VU metu nustatyta, kad (tikėtina dėl Universiteto ir Fakulteto dydžio, bei bendro vykdomų programų skaičiaus) nemaža dalis procesų ir procedūrų (visuose lygmenyse) yra formalizuoti, o realus konkrečios studijų programos kokybės užtikrinamas yra labiausiai susijęs su Studijų programos komiteto veikla ir gebėjimu numatyti, derinti ir užtikrinti naujausių mokslo ir praktinių pasiekimų, visuose lygiuose surinktos informacijos apie studijų kokybę įvertinimą ir nuolatinį jo užtikrinimą. Tuo pačiu buvo nustatyta, kad dalis su Programa susijusių svarbių sprendimų priimama kituose valdymo lygmenyse. Pvz. Programa turės derintis prie bendrų fakultete nustatytų minimalių reikalavimų stojantiesiems. Parengtame Apraše likę neapibrėžtumai dėl Programos priskyrimo studijų kryptčiai, antros pakopos studijų orientacijos į profesinę kvalifikaciją pagrįstumo bei masto, nepagrįsto tiriamųjų kompetencijų ugdymo poreikio, taip pat netikslumai ir trūkumai rengiant dalykų aprašus gali būti pateikiami kaip potencialiai sisteminiai Programos bei jos kokybės valdymo trūkumai ir problemos. *Ekspertų grupė rekomenduoja visuose lygmenyse (o ypač Fakultete) stiprinti programos vadybą, Programos kokybės užtikrinimą (įskaitant jos tikslą ir siekinius, turinį, dalykų aprašų kokybės užtikrinimą ir pan.) tolygiau padalinti tarp Fakulteto vykdomosios valdžios, kolegialių organų (pvz. EVAF Studijų kolegijos) ir studijų programos komiteto narių, o Fakulteto valdžiai imtis didesnės lyderystės šiame procese ir apsvarstyti didesnės studijų programų komitetų (sandaros, narių kompetencijų, komiteto priimamų sprendimų pagrįstumo ir kt.) priežiūros tikslumą.*

Vizito metu socialiniai partneriai patvirtino, kad jie yra įtraukiami į EVAF programų vykdymą, jų nuomonės buvo klausiamos (bei į ją atsižvelgta) ir rengiant Programos Aprašą. Pagal pateiktą Aprašą, aktyvus socialinių partnerių dalyvavimas (svarstant įvairius studijų programos turinio, įgyvendinimo kokybės ir kitus klausimus) yra numatomas ir Programos įgyvendinimo eigoje. Vizito metu buvo pareikšta socialinių partnerių nuomonė, kad jų įtraukimas į studijų procesą galėtų būti didesnis, todėl *Fakulteto administracijai ir būsimam studijų programos komitetui rekomenduojama aktyviau įtraukti socialinius dalininkus į studijų procesą.*

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindine vertinimui pateiktos studijų programos vadybos silpnyste laikytina per didelė studijų programos komitetui suteikta laisvė/atsakomybė už Programos turinį, jo atnaujinimą bei kokybės kontrolę ir, atsižvelgiant į Universiteto ir Fakulteto dydį, manytinai silpna studijų programos komiteto bei jo veiklos priežiūra.

Programos vadybos srities stiprybe laikytina Universitete sukurta ir įdiegta visus lygius apimanti formalioji studijų programos kokybės vertinimo sistema. Dauguma tos sistemos dalyvių turi aiškiai apibrėžtas funkcijas. Stiprybėms priskiriamas ir socialinių partnerių įtraukimas į Programos rengimą, planuojamą studijų procesą bei aiškų socialinių partnerių palaikymas.

III. REKOMENDACIJOS

Rekomendacijos, į kurias Programos rengėjai turėtų atsižvelgti per 10 dienų:

- 3.1 Papildyti ir patikslinti Programos poreikio pagrindimo dalį Apraše, pateikiant sąsają tarp Programos tikslų ir numatomų studijų siekinių bei VU misijos, vizijos ir/ar strategijos, taip pat tiksliau ir korektiškiau nurodant informacijos šaltinius bei atlikto tyrimo rezultatus; **(Atsižvelgta iš dalies)**
- 3.2 Programą priskirti apskaitos krypties studijoms ir atlikti reikalingus pokyčius Programos sandaroje (pvz. koreguoti baigiamojo darbo pavadinimą bei jo aprašą); **(Neatsižvelgta)**
- 3.3 Pašalinti Programos sandaros neatitikimą formaliesiems reikalavimas; **(Atsižvelgta pilnai)**
- 3.4 Sutvarkyti dalykų aprašus atsižvelgiant į Programos specifiką bei paisant profesinių ir pedagoginių kokybės reikalavimų, nurodant tinkamus studijų metodus, adekvачius studentų pasiekimų vertinimo metodus, įtraukiant naujesnius nei 5 metų literatūros šaltinius; **(Atsižvelgta iš dalies)**
- 3.5 Patikslinti studijų dalyko Finansų valdymas I/III pavadinimą, kad jis atitiktų šio dalyko turinį; **(Atsižvelgta tikslinant dalyko turinį)**
- 3.6 Pagrįsti ir/ar patikslinti pasirenkamųjų dalykų įtraukimo į Programą ir/ar studijų semestrą logiką bei (pagal poreikį) pasirenkamųjų dalykų sąrašą; **(Atsižvelgta iš dalies)**
- 3.7 Peržiūrėti ir koreguoti Programos bendruosius ir specialiuosius priėmimo reikalavimus taip, kad būtų užtikrintas adekvatus į Programą priimtų studentų pasiruošimas studijoms ir studijavimui Programoje tinkamas anglų kalbos lygis. **(Neatsižvelgta)**

Kitos rekomendacijos

- 3.8 Koreguoti studijų dalykų sandarą ir/ar jų turinį taip, kad studentams būtų sudarytos galimybės įgyti naujausių mokslo, praktinių ir technologijų žinių bei gebėjimų;
- 3.9 Patikslinti privalomųjų dalykų pavadinimus, kad jie geriau atspindėtų jų turinį;
- 3.10 Skatinti Programos dėstytojų mokslinę veiklą bei stiprinti jų didaktines kompetencijas;
- 3.11 Koordinuoti Programos bei jos dalykų sandarą ir dėstytojų mokslinę, tiriamąją, ekspertinę ir kitų veiklų tematiką, kad Programoje būtų atspindimi naujausi moksliniai praktiniai ir technologiniai pasiekimai bei žinios;
- 3.12 Iki Programos (ar atskirų jos dalykų) vykdymo pradžios įsigyti reikalingą naujausią literatūrą;
- 3.13 Visuose lygmenyse stiprinti Programos vadybą, tame tarpe fakulteto administracijai skirti daugiau dėmesio prižiūrint ir vertinant studijų programos komiteto sandarą, jos narių kompetencijas bei įsitraukimą, priimamų sprendimų apie studijų kokybę ir reikalingus pokyčius pagrįstumą.

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Vilniaus universiteto ketinamą vykdyti studijų programą *Apskaita ir finansų valdymas* rekomenduojama vertinti teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2	Programos sandara	2
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	2
6	Programos vadyba	2
	Iš viso:	14

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: doc. dr. Renata Legenzova

Grupės nariai: doc. dr. Lina Klovienė

Martynas Rekštys (studentų atstovas)